

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มุ่งศึกษาระดับวิสัยทัศน์ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ผลการวิจัยจะเป็นข้อมูลให้ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้บริหารการศึกษาระดับสูงของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 นำความรู้ที่ได้ไปปรับปรุง ส่งเสริม อบรม พัฒนาให้มีการสร้างวิสัยทัศน์ให้เกิดขึ้นในตัวผู้บริหารและสามารถเผยแพร่ พร้อมทั้งนำไปปฏิบัติในการจัดการศึกษาให้เกิดประโยชน์ และมีความเจริญก้าวหน้าต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับวิสัยทัศน์ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับวิสัยทัศน์ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 จำแนกตาม วุฒิทางการศึกษา เพศ อายุ และประสบการณ์ทางการบริหาร

สมมติฐานของการวิจัย

1. ระดับวิสัยทัศน์ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 อยู่ในระดับมาก
2. ระดับวิสัยทัศน์ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 จำแนกตาม วุฒิทางการศึกษา เพศ อายุ และประสบการณ์ทางการบริหารแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีรายละเอียดในการดำเนินการดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 144 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 103 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ วุฒิการศึกษา เพศ อายุ และประสบการณ์ทางการบริหาร แบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยปรับปรุงแบบสอบถามของมารศรี สุธานี ที่สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2541 ในคราวทำปริญญาโทศึกษานิพนธ์ วิทยุบัณฑิต โดยการพัฒนาปรับปรุงมาจาก LVQ – P (Leadership Vision Questionnaire – Principal) ของบรอน (Braun, 1991) ซึ่งประกอบด้วยข้อคำถาม 60 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ช่วงคะแนน โดยวัดวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 3 ด้าน คือ ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ ด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์ และด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช โดยประสานงานกับผู้อำนวยการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากร ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ส่งแบบสอบถามถึงกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้ตอบแบบสอบถาม โดยการประสานผ่านสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 และประสานเป็นการส่วนตัว

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเกี่ยวกับสถิติวิจัยทางสังคมศาสตร์ SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ของวิสัยทัศน์แต่ละ

ด้านและในภาพรวม ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ค่าสถิติทดสอบ t-test และค่าสถิติทดสอบ F-test

สรุปผล

จากการทำวิจัยเรื่องการศึกษาวิสัยทัศน์ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 สรุปผลการวิจัยดังนี้

1. วิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานใน 3 ด้าน คือ ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ ด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์ และด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์อยู่ในระดับมาก ทั้งในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน โดยด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ และด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์ตามลำดับ

2. ในการเปรียบเทียบวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ปัจจัยภายในตัวผู้บริหาร จำแนกตามวุฒิการศึกษา เพศ อายุ และประสบการณ์ทางการบริหาร พบว่าโดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งเมื่อจำแนกตามวุฒิการศึกษา เพศ อายุ และประสบการณ์ทางการบริหาร ผลปรากฏดังนี้

2.1 วุฒิทางการศึกษา ระหว่างระดับปริญญาตรี และระดับสูงกว่าปริญญาตรี ทั้งในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน พบว่าไม่แตกต่างกัน

2.2 เพศ ระหว่างเพศชายและเพศหญิง ทั้งในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน พบว่าไม่แตกต่างกัน

2.3 อายุ ระหว่าง 35 – 44 ปี ระหว่าง 45 – 54 ปี และระหว่าง 55 ปีขึ้นไป ทั้งในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน พบว่าไม่แตกต่างกัน

2.4 ประสบการณ์ทางการบริหาร ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา 1 – 10 ปี ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา 11 – 20 ปี และดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา 21 ปีขึ้นไป ในภาพรวมและรายด้านคือ ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ พบว่าไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์ พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา 21 ปีขึ้นไป มีการเผยแพร่วิสัยทัศน์มากกว่าผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา 1-10 ปี ส่วนผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา 1-10 ปี กับผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา 11-20 ปี และผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา 11-20 ปี กับผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา 21 ปีขึ้นไป พบว่ามีการเผยแพร่วิสัยทัศน์ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัย ผู้วิจัยกล่าวถึงประเด็นความสำคัญที่ค้นพบจากการศึกษาครั้งนี้ ซึ่งจะอภิปรายผล 2 ลักษณะ คือ (1) อภิปรายผลตามกรอบความคิดของการวิจัย (2) อภิปรายผลตามสมมติฐาน รายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ความสอดคล้องของผลการวิจัยกับกรอบความคิด

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ปัจจัยตัวแปรแต่ละตัวที่ส่งผลต่อวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสอดคล้องกับกรอบความคิด กล่าวคือ ปัจจัยภายในตัวผู้บริหาร จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา เพศ อายุ และประสบการณ์ทางการบริหารนั้น มีความสัมพันธ์กับวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาในทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของล๊อคและคณะ (ววรรณพร สุขอนันต์ 2541 ; อ้างอิงมาจาก Lock and others 1991) ที่เชื่อว่าวิสัยทัศน์ผู้นำเกิดจากปัจจัยภายในตัวผู้นำ ได้แก่ คุณลักษณะเฉพาะตน ความรู้ในวิชาชีพ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะทางการบริหาร และความสามารถด้านสติปัญญา และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของมารศรี สุธานี (2540) ได้ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครพบว่า ปัจจัยภายในตัวผู้บริหาร ได้แก่ เพศ วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน พฤติกรรมผู้นำทางวิชาการ พฤติกรรมการบริหารการเปลี่ยนแปลง และดัชนีบรรยากาศในโรงเรียน ตัวแปรย่อยคือ ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมได้แก่การมีส่วนร่วมเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียน

2. ความสอดคล้องของผลการวิจัยกับสมมติฐาน

จากสมมติฐานที่ 1 ที่ว่าระดับวิสัยทัศน์ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 อยู่ในระดับมาก ผลจากการวิจัยพบว่าวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานอยู่ในระดับมาก ทั้งในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ซึ่งมีความสอดคล้องและตรงกับสมมติฐาน และยังสอดคล้องกับจิตจรดา บุญพวง สัมฤทธิ์ (2545) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดปทุมธานี ปีการศึกษา 2544 จำนวน 22 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 93 คน ผลการวิจัยพบว่า 1. วิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาใน 3 มิติ คือ การสร้างวิสัยทัศน์ การเผยแพร่วิสัยทัศน์ และการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์อยู่ในระดับสูง ทั้งในภาพรวมและรายมิติทุกมิติ โดยมิติการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ มิติการสร้างวิสัยทัศน์ และมิติการเผยแพร่วิสัยทัศน์ตามลำดับ แรมเซย์และคลาร์ค (Ramsay and Clark, 1990) ได้กล่าวไว้ว่าไม่มีโรงเรียนใดสามารถสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าได้ หากผู้บริหารปราศจากวิสัยทัศน์ และไม่มี

โรงเรียนใดสามารถดำรงรักษาความเป็นโรงเรียนที่ดีเอาไว้ได้ หากผู้บริหารโรงเรียนไม่มีวิสัยทัศน์ บริมบริงและกรีนฟิลด์ (Blumbreg and Greenfield 1986) ได้กล่าวว่า ผู้มีวิสัยทัศน์ จะไม่มีความต้องการเพียงเพื่อดำรงรักษาสถานภาพขององค์กรเท่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันเท่านั้น หากแต่มุ่งจะหาวิถีทางปฏิบัติที่จะนำองค์กรไปสู่สิ่งที่ดีกว่า วิสัยทัศน์จึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้บริหารโรงเรียน เพราะผู้บริหารโรงเรียนต้องมีศักยภาพสูงในการค้นหาสิ่งซึ่งต้องการจะให้โรงเรียนเป็นอย่างไรในอนาคต บริดจ์ (Bridges, 1992) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิผลของโรงเรียนกับวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียน พบว่าโรงเรียนที่มีประสิทธิผลนั้น ผู้บริหารโรงเรียนต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ และยังพบว่าวิสัยทัศน์ผู้บริหารโรงเรียนสามารถทำนายประสิทธิผลของโรงเรียนได้ บรอน (Braun, 1991) ได้เสนอความคิดว่า วิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนหมายถึงความสามารถของผู้บริหารโรงเรียน 3 ด้าน คือ (1) การสร้างวิสัยทัศน์ (2) การเผยแพร่วิสัยทัศน์ (3) การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ (2538) กล่าวว่าผู้นำต้องมีความคิดว่าท่านต้องการจะไปทางไหน ไม่ว่าจะท่านจะเป็นผู้นำในองค์กรขนาดเล็กหรือองค์กรขนาดใหญ่ ถ้าท่านไม่มีความคิดว่าท่านจะไปไหนท่านก็จะไปถึงที่นั่นไม่ได้ การที่จะทราบว่าจะต้องการจะไปไหนนั้น บุคคลนั้นจะต้องมีวิสัยทัศน์ สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์ (2540) ได้กล่าวไว้สอดคล้องกันว่า ผู้บริหารจำเป็นต้องมีวิสัยทัศน์เพื่อนำโรงเรียนไปในทิศทางที่พึงประสงค์ในอนาคต นายแพทย์ดำรง บุญยืน อธิบดีกรมการแพทย์ (วันทนา เมืองจันทร์, 2543) กล่าวว่า "ผู้บริหารและผู้นำจะต้องมีวิสัยทัศน์" นอกจากนี้ อำนวย วีรวรรณ (2542) ได้กล่าวว่าคุณลักษณะที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารและผู้นำที่ประสบความสำเร็จก็คือ วิสัยทัศน์

จากสมมติฐานที่ 2 ที่ว่าระดับวิสัยทัศน์ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 จำแนกตาม วุฒิทางการศึกษา เพศ อายุ และประสบการณ์ทางการบริหารแตกต่างกัน ผลจากการวิจัยพบว่าวุฒิทางการศึกษา ระหว่างระดับปริญญาตรี และระดับสูงกว่าปริญญาตรี ทั้งในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน พบว่าไม่แตกต่างกัน เพศ ระหว่างเพศชาย และเพศหญิง ทั้งในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน พบว่าไม่แตกต่างกัน อายุระหว่าง 35 - 44 ปี ระหว่าง 45 - 54 ปี และระหว่าง 55 ปีขึ้นไป ทั้งในภาพรวมและรายด้านทุกด้านพบว่าไม่แตกต่างกัน ประสบการณ์ทางการบริหาร ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา 1 - 10 ปี ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา 11 - 20 ปี และดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา 21 ขึ้นไป ในภาพรวมและรายด้านคือ ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ พบว่าไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์ พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา 21 ปีขึ้นไป มีการเผยแพร่

วิสัยทัศน์มากกว่าผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา 1-10 ปี ส่วนผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา 1-10 ปี กับผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา 11-20 ปี และผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา 11-20 ปี กับผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา 21 ปีขึ้นไป พบว่ามีการเผยแพร่วิสัยทัศน์ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของล๊อคและคณะ (วรรณพร สุขอนันต์ 2541 ; อ้างอิงมาจาก Lock and others 1991) ที่เชื่อว่าวิสัยทัศน์ผู้นำเกิดจากปัจจัยภายในตัวผู้นำ ได้แก่ คุณลักษณะเฉพาะตน ความรู้ในวิชาชีพ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะทางการบริหาร และความสามารถด้านสติปัญญา และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของมารศรี สุธานี (2540) ได้ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่าปัจจัยภายในตัวผู้บริหาร ได้แก่ เพศ วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน พฤติกรรมผู้นำทางวิชาการ พฤติกรรมการบริหารการเปลี่ยนแปลง และดัชนีบรรยากาศในโรงเรียน ตัวแปรย่อยคือ ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมได้แก่การมีส่วนร่วมเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งข้อเสนอแนะออกเป็น 2 ส่วนดังนี้

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน และบุคลากรทุกฝ่ายหันมาสนใจและอ่านหนังสือหรือวารสารต่างๆ เพื่อที่จะทราบแนวคิดและกลยุทธ์ในการพัฒนาโรงเรียน และควรให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการสร้างวิสัยทัศน์ด้วย เพราะผลจากการวิจัยพบว่า ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ที่เกี่ยวกับการอ่านหนังสือหรือวารสารต่างๆ เพื่อที่จะทราบแนวคิดและกลยุทธ์ในการพัฒนาโรงเรียน ค่าเฉลี่ย 3.99 อยู่ในระดับปานกลาง

1.2 ด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์ ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดตั้งงบประมาณในการจัดทำวารสาร/จดหมายข่าว เพื่อเผยแพร่วิสัยทัศน์ต่อบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับทราบ สำหรับหน่วยงานต้นสังกัด ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุน/เน้นย้ำ ให้ผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่บรรจุใหม่ได้มีการเผยแพร่วิสัยทัศน์ต่อบุคคล หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับทราบ เพราะผลจากการวิจัยพบว่า การจัดทำวารสาร/จดหมายข่าว เพื่อเผยแพร่วิสัยทัศน์ต่อบุคคล หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับทราบ ค่าเฉลี่ย 3.72 อยู่ในระดับปานกลาง และยังพบว่า

ประสบการณ์ของผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา 21 ปีขึ้นไป มีการเผยแพร่วิสัยทัศน์มากกว่า ผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา 1-10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเผยแพร่และสร้างความเข้าใจกับบุคลากรทุกฝ่ายให้ เข้าใจในวิสัยทัศน์องค์การตรงกัน

1.4 หน่วยงานต้นสังกัดควรจัดกิจกรรมการฝึกอบรม การสร้างประสบการณ์ การเรียนรู้ด้านการพัฒนาวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อนำไปปรับเปลี่ยนเป็น นโยบาย เป้าหมาย แผนงาน โครงการ หรือกิจกรรม เพื่อผลสำเร็จของการบริหารสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 เนื่องจากงานวิจัยฉบับนี้ เป็นงานวิจัยเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 โดยมุมมองของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวม ดังนั้นครั้งต่อไปจึงควรทำวิจัยเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ของครู ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือวิสัยทัศน์ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2 ควรทำวิจัยเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตาม ขนาดโรงเรียนได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ หรือทำการวิจัย วิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้รับการรับรองมาตรฐานด้านคุณภาพการศึกษาจาก สมศ. กับโรงเรียนที่ไม่ผ่านการรับรองมาตรฐานด้านคุณภาพ